

ยุทธศาสตรการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
ตามหลักธรรมาภบาลของสำนักงานสาขางหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Development Strategy for Farmer Rehabilitation and Development Fund
Management According to Good Governance of the provincial branch office
in the Northeast

นวคม เสม*

Nawakom Sema

บุษกร สุขแสน**

Bussagorn Suksan

กฤตติกา แสนโภชน**

Krittikar Sanposh

Received : May 9, 2023

Revised : October 9, 2023

Accepted : November 16, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความตองการจําเปนและกำหนดยุทธศาสตรการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภบาล ของสำนักงานสาขางหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือดําเนินการ 2 ระยะไดแก ระยะที่ 1 ตอนที่ 1 ผูใหข้อมูลสําคัญจํานวน 15 คน เครื่องมือที่ใช คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสราง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใชการวิเคราะห์เนื้อหา สั้เคราะห์เนื้อหาและสรุปภาพรวม ตอนที่ 2 กลุ่ตัวอย่าง จํานวน 395 คน เครื่องมือที่ใช คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใชสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า $PNI_{modified}$ ระยะที่ 2 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใชเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Analysis ตอนที่ 2 กลุ่เป้าหมาย จํานวน 30 คน เครื่องมือที่ใช คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเปนไปได วิเคราะห์ข้อมูลโดยใชสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่ 1. ปัญหาและความตองการจําเปนต่อการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและ

*นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุขภูิบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตรการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Student of Doctor of Philosophy Degree Development Strategy, Udon Thani Rajabhat University

(Corresponding Author) e-mail: khamsephenphonsongham123@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชายุทธศาสตรการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Lecturer, Department of Development Strategy, Udon Thani Rajabhat University

พัฒนาเกษตรกรรมตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย ปัญหาในด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักการตอบสนอง ส่วนความต้องการจำเป็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านหลักความคุ้มค่า ลำดับที่ 2 ด้านหลักนิติธรรม ลำดับที่ 3 ด้านหลักคุณธรรม และ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ลำดับที่ 4 ด้านหลักการตอบสนอง ลำดับที่ 5 ด้านหลักความโปร่งใส และลำดับที่ 6 ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ 2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) หลักความคุ้มค่า 2) หลักนิติธรรม 3) หลักคุณธรรม 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) การบริหารหลักการตอบสนอง 6) หลักความโปร่งใส 7) หลักความรับผิดชอบต่อ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ผ่านเกณฑ์การประเมินที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปทุกด้าน จึงสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์การพัฒนา / การบริหารจัดการ / กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม / หลักธรรมาภิบาล

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the problem, needs necessary and determine the strategy Development for the management of the Farmers Rehabilitation and Development Fund according to the principles of good governance; of the provincial branch office in the Northeast, Carried out in 2 phases. Phase 1 Step 1: The key informants of 15 people. Tools used a semi-structured interview content analysis. Step 2: Sample group of 394 peoples, tools used the questionnaire. Analysis of frequency, percentage, mean, standard deviation and priority need index. Summary. Phase 2 Step 1: Data were analyzed using SWOT Analysis technique. Step 2: the target group 30 peoples, Tools used the feasibility and feasibility assessment form. Analyze data using frequency, percentage, mean and standard deviation. The research results showed that: 1. the problem and needs necessary for the management of the Farmers Rehabilitation and Development Fund according to the principles of good governance; of the provincial branch office in the Northeast Including Rule of Law, Morality, Transparency, Participation, Accountability, Value for money and Responsiveness. The needs necessary Ordered from highest to lowest as follows: 1) Value aspect 2) Rule of law 3) Morality 4) Participation 5) Responsiveness 6) Transparency and 7) Accountability. 2. The strategy Development for the management of the Farmers Rehabilitation and Development Fund according to the principles of good governance; of the provincial branch office in the Northeast consists of 7 strategies as follows: 1) Value aspect 2) Rule of law 3) Morality

4) Participation 5) Responsiveness 6) Transparency and 7) Accountability. When confirming the strategy, it was found that Overall and each aspect with an average of higher than 3.51 is considered to pass the assessment criteria. Appropriate Can be put into practice.

Keywords : Strategy Development / Management /

Farmer Rehabilitation and Development Fund / Good Governance

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จัดตั้งตามพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ.2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2542 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2544 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2563 โดยมีวัตถุประสงค์หลักอยู่ 2 ประการ คือการสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร และการแก้ไขปัญหานี้สิน ให้กับเกษตรกร กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เป็นนิติบุคคล อยู่ในฐานะหน่วยงานอื่นของรัฐ จึงจำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์กรอย่างจริงจัง เพื่อให้องค์กรบริหารจัดการ ช่วยเหลือเกษตรกรสมาชิก ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นธรรม เสมอภาค เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (The Office of Farmer's Reconstruction and Development Fund, 2020)

ในการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่ผ่านมา ภายใต้ยุทธศาสตร์กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร 5 ปี (พ.ศ. 2563-2567) มีทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย 2) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการหนี้ของเกษตรกรในระดับองค์กร 3) พัฒนาระบบการบริหารจัดการสำนักงานให้ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และ 4) ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล จากสถิติเรื่องร้องเรียนกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร 3 ปี (2562-2564) ย้อนหลัง พบว่า มีเรื่องร้องเรียนที่บ่งบอกถึงการขาดหลักธรรมาภิบาลหรือไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลมากถึง 29 เรื่อง และยังมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับพนักงานประจำระดับหัวหน้าสำนักงาน ไม่น้อยกว่า 6 สำนักงาน วงเงินความเสียหายกว่า 43 ล้านบาท การบริหารจัดการของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรโดยภาพรวม ถือว่ายังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร จากรายงานผู้สอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2563 การประเมินตัวชี้วัด 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการเงิน 2) ด้านการตอบสนองประโยชน์ผู้มีส่วนได้เสีย 3) ด้านการปฏิบัติการ 4) ด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน 5) ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงานและลูกจ้าง และ 6) ด้านข้อมูลผลการดำเนินการตัวชี้วัดร่วมด้านการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล/กระทรวงการคลัง จากคะแนนเต็ม 5 มีด้านที่ได้คะแนน 2.5 ขึ้นไป คือ ด้านที่ 1, 2, 3 และด้านที่ 6 ส่วนด้านที่ 4 และ 5 ซึ่งเป็นด้านที่สำคัญในการขับเคลื่อนกองทุน ไม่ผ่านเกณฑ์ และไม่ตอบสนองยุทธศาสตร์ 5 ปี ของกองทุน โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ ที่ 4 ที่บอกว่า “ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล” ได้แก่

การบริหารกองทุน ที่ยึดหลักหลักนิติธรรม ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการไม่เลือกปฏิบัติ การบริหารที่ยึดหลักคุณธรรม ผู้บริหารต้องยึดมั่นถือมั่นในคุณธรรมความดีงาม ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ยึดหลักความโปร่งใส มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องได้ การบริหารที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ ร่วมวางแผนและปฏิบัติ ในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ การบริหารที่ยึดหลักความรับผิดชอบ คือ ผู้บริหารทุกระดับต้องรับผิดชอบต่อในงานของตนเอง รับผิดชอบต่อภาระการกระทำของตนเอง และสุดท้ายการบริหารที่ยึดหลักความคุ้มค่า (Cost-Effectiveness of Economy) ต้องบริหารงบประมาณและทรัพยากรของกองทุนฯ อย่างประหยัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การไม่นำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติอย่างจริงจัง จึงสะท้อนผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 4 ด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน 5 ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงานและลูกจ้าง ออกมาไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน อีกทั้งการบริหารจัดการของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่กำหนดวิธีการและแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรมีขั้นตอนยุ่งยาก เมื่อองค์กรและเกษตรกรสมาชิกทำแผนและโครงการเสนอขึ้นมาให้กองทุนฯ อนุมัติโครงการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ปรากฏว่ามีปัญหาทั้งในส่วนของการฟื้นฟูก่อนและในส่วนของการอนุมัติโครงการที่มีวิธีการ ขั้นตอนยุ่งยาก และยากเกินกว่าเกษตรกรทั่วไปจะทำได้ ขาดการวิเคราะห์สภาพปัญหาการทำโครงการ การกระจายการบริหารสู่สำนักงานภูมิภาคยังไม่เบ็ดเสร็จ ด้านบุคลากร ยังไม่มีการทำฐานข้อมูลองค์กร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาช่องทางการตลาด การจัดการหนี้สินให้เชื่อมโยงกับสถาบันการเงิน และองค์ความรู้จากการวิจัย (The Office of Farmer's Reconstruction and Development Fund, 2019)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูฯ จึงมีผลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยศึกษาวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำเอาผลการวิจัยไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร โดยภาพรวมทั้งประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

ลักษณะการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทั้งการศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดำเนินการ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมดังนี้ 1) ผู้แทนเกษตรกร 5 คน 2) ผู้อำนวยการสำนักงานภูมิภาค 5 คน 3) หัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดและตัวแทนองค์กรเกษตรกร ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure interview protocol) มีประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า และ 7) หลักการตอบสนอง

เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พร้อมส่งหนังสือและขอความร่วมมือไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาเนื้อหาและสรุปเป็นภาพรวม

ตอนที่ 2 ศึกษาระดับความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้แทนเกษตรกร พนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมและตัวแทนองค์กรเกษตรกร ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด จำนวน 18,766 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Yamane (Wanichsupawong, 2003) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รวมทั้งสิ้น 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า และ 7) หลักการตอบสนอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ รวมทั้งสิ้น 35 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ติดต่อขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ถึงหน่วยงาน ในพื้นที่ทำวิจัย เพื่อขอความร่วมมือ ในการจัดเก็บข้อมูล ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

ไปยังกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการในช่วงเดือนกันยายน ถึงเดือนธันวาคม 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า $PNI_{modified}$

ระยะที่ 2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการบริการจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม หลักกรรมมาภิบาลสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดทำร่างยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการบริการจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม หลักกรรมมาภิบาล ของสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมในการดำเนินงานตามหลักหลักกรรมมาภิบาล โดยประชุมกลุ่มใช้เทคนิค SWOT Analysis และนำเอาผลการศึกษาใน ระยะที่ 1 มาประกอบการพิจารณาการร่างยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการบริการจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา เกษตรกรรมหลักกรรมมาภิบาลสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และประเด็นยุทธศาสตร์ แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ร่างยุทธศาสตร์การ พัฒนากิจการบริการจัดการตามหลักหลักกรรมมาภิบาล ของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม สาขาจังหวัดในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 ประเมินร่างยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการบริการจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม หลักกรรมมาภิบาลสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และ ประสบการณ์ในการบริหารจัดการตามหลักกรรมมาภิบาล ประกอบด้วย นักวิชาการด้านหลักกรรมมาภิบาล 10 คน ผู้แทนเกษตรกร 10 คน ผู้บริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม 10 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การ พัฒนา การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมหลักกรรมมาภิบาลสาขาจังหวัดในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยใช้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านการประเมินสามารถนำยุทธศาสตร์ไปใช้ได้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรธานี เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สำนักงานกองทุน ฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม สำนักงานยุติธรรมจังหวัดอุดรธานี สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี นักกฎหมาย และตัวแทนองค์กรเกษตรกร เพื่อเข้าร่วมประชุมกลุ่มเพื่อประเมินร่างยุทธศาสตร์โดยผู้วิจัยได้ทำการบันทึก และ จัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2566

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานสาขาจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ด้านหลักนิติธรรม พบว่า การกำหนดกรอบปฏิบัติ หรือกรอบเวลา เพื่อการบริหารจัดการ ตามระเบียบ ประกาศ กฎหมาย ควรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่คลุมเครือ ด้านหลักคุณธรรม พบว่า กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมในสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการประกาศหลักคุณธรรมเพื่อบังคับใช้ กับพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกระดับ แต่ในทางปฏิบัติ ยังไม่มีการนำหลักคุณธรรมจริยธรรมมาเป็นเครื่องมือบังคับใช้ในการบริหารจัดการกับผู้บริหารทุกระดับอย่างจริงจังหรือไม่เป็นรูปธรรม การยึดมั่นในความดีงามของผู้บริหาร เช่นการประเมินผลงานของพนักงาน เพื่อเลื่อนตำแหน่งและปรับขึ้นเงินเดือน ยังไม่เหมาะสมและเที่ยงธรรม เท่าที่ควร ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า สาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังไม่มีกระบวนการสร้างความไว้วางใจกันและกันอย่างลงตัว เช่น กระบวนการสื่อสารภายในองค์กร ในหลายครั้งยังไม่มี ความชัดเจน นโยบายต่างๆ ที่ผ่านนโยบายประกาศใช้ เมื่อนำสู่การปฏิบัติยังขาดความชัดเจน เมื่อนโยบายนำสู่การปฏิบัติไม่ได้ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน ยังไม่มีเวทีรับฟังความคิดเห็นในการยกร่างพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม การแก้ไขกฎหมาย หรือยกร่างประกาศ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ตามกระบวนการทุกระดับทุกขั้นตอน โดยเฉพาะเวทีรับฟังความคิดเห็น จากฝ่ายปฏิบัติ และฝ่ายผู้รับบริการ หรือเกษตรกร ยังไม่ปรากฏให้เห็น ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ผู้บริหารในบางระดับยังไม่ใส่ใจในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่มีความตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการของเกษตรกรอย่างเหมาะสม ผู้บริหารระดับสูงบางคนบางตำแหน่ง ยังให้ความสำคัญในการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สัมฤทธิ์ผลภายในกรอบเวลา โดยมีเกณฑ์การวัดผลที่เหมือนจะชัดเจน แต่ก็ไม่ตรงตามประเด็น เหมือนให้ความสำคัญแต่ไม่ได้ติดตามอย่างใกล้ชิด ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า การจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณด้านการบริหารสำนักงาน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสำนักงานสาขาจังหวัด โดยภาพรวม ยังไม่สมดุล และไม่เพียงพอ สังเกตจากตัวชี้วัดของผลสัมฤทธิ์งานในแต่ละด้าน ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การจัดสรรงบประมาณการจัดการหนี้ ยังไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายงบประมาณด้านการจัดการหนี้ เพราะมีเกษตรกรที่เข้าเกณฑ์และรอการจัดการหนี้มากกว่างบประมาณที่ได้รับ การจัดสรรในทุกปีงบประมาณ ด้านหลักการตอบสนอง พบว่า การให้บริการของสำนักงานแต่ละระดับที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยภาพรวมอยู่ในระดับกลาง สังเกตได้จากผลการดำเนินงานในรอบไตรมาส และรอบปี ของทุกปี เช่นการออกหนังสือบรรเทาทุกข์ให้แก่เกษตรกร เพื่อป้องกันการยึดที่ดินขายทอดตลาดของเจ้าหนี้ สำนักงานส่วนกลาง หรือสำนักงานสาขาบางสำนักงาน จะออกให้ทันทีที่มีการร้องขอ

และส่งไปยังสถาบันเจ้าหนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ส่วนสำนักงานสาขา ที่ไม่ใส่ใจหรือไม่ดำเนินการตามกรอบเวลา ก็จะส่งผลทำให้การช่วยเหลือเกษตรกรไม่ทันเวลา

1.2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านหลักความคุ้มค่า (PNI_{modified} =0.40) ลำดับที่ 2 ด้านหลักนิติธรรม (PNI_{modified} =0.38) ลำดับที่ 3 ด้านหลักคุณธรรม (PNI_{modified} =0.37) และ ด้านหลักการมีส่วนร่วม (PNI_{modified} =0.37) ลำดับที่ 4 ด้านหลักการตอบสนอง (PNI_{modified} =0.36) ลำดับที่ 5 ด้านหลักความโปร่งใส (PNI_{modified} =0.33) ลำดับที่ 6 ด้านหลักความรับผิดชอบ (PNI_{modified} =0.32) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวม

ข้อ	หลักธรรมาภิบาล	PNI _{modified}	ลำดับความสำคัญ
1	ด้านหลักนิติธรรม	0.38	2
2	ด้านหลักคุณธรรม	0.37	3
3	ด้านหลักความโปร่งใส	0.33	5
4	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	0.37	3
5	ด้านหลักความรับผิดชอบ	0.32	6
6	ด้านหลักความคุ้มค่า	0.40	1
7	ด้านหลักการตอบสนอง	0.36	4
รวม		0.36	-

ลำดับที่ 1 ด้านหลักความคุ้มค่า ได้แก่ 1) การจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณด้านการฟื้นฟูหลังการจัดการหนี้ มีความเหมาะสมและคุ้มค่า 2) การจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณด้านการบริหารสำนักงานมีความสมดุลและเหมาะสมกับงาน 3) การจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณด้านการจัดการหนี้ มีความเหมาะสมและคุ้มค่า และ การจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณด้านการจัดประชุมคณะกรรมการ

ลำดับที่ 2 ด้านหลักนิติธรรม ได้แก่ 1) การใช้ช่องว่างของประกาศ ระเบียบ หรือกฎหมาย ไปแสวงหาผลประโยชน์จากเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ที่เป็นสมาชิก หรือประชาชนทั่วไป 2) การกำหนดกรอบปฏิบัติ หรือกรอบเวลา เพื่อการบริหารจัดการ ตามระเบียบ ประกาศ กฎหมาย มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่คลุมเครือ 3) พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้อง มีความเหมาะสมต่อยุคสมัย และเป็นธรรมต่อเกษตรกร ทั่วไป

ลำดับที่ 3 ด้านหลักคุณธรรม ได้แก่ 1) การแก้ไขปัญหา หรือการลงโทษผู้กระทำความผิด จากผู้บริหาร เป็นไปตามกระบวนการอย่างทั่วถึงที่ เหมาะสมและเป็นธรรม ต่อคู่กรณีทุกฝ่าย 2) ผู้บริหารทุกระดับ ยึดมั่นในความดีงาม การประเมินผลงานของพนักงาน เพื่อเลื่อนตำแหน่งและปรับขึ้นเงินเดือน เป็นไปอย่างเหมาะสมและเที่ยงธรรม 3) องค์กรนำหลักคุณธรรมจริยธรรมมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการกับผู้บริหาร ทุกระดับ

ลำดับที่ 4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมด้านการตรวจสอบ พนักงานทุกระดับ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติการ ในการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ทุกขั้นตอนอย่างเหมาะสม 2) มีกระบวนการสร้างความไว้วางใจกันและกัน ระหว่างฝ่ายนโยบาย และฝ่ายปฏิบัติ จนทำให้การปฏิบัติงานสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน 3) การร่วมรับผลประโยชน์ พนักงานทุกระดับ ได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม เป็นธรรม ทั้งถึง และกลุ่มเกษตรกรได้รับผลประโยชน์จากกองทุนอย่างทั่วถึง

ลำดับที่ 5 ด้านหลักการตอบสนอง ได้แก่ 1) ผลการบริหารจัดการเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง 2) ตอบสนองตามความต้องการของเกษตรกรสมาชิก ผู้รับบริการ อย่างสมเหตุสมผล และทันต่อเหตุการณ์ 3) การให้บริการของสำนักงานแต่ละระดับที่สามารถดำเนินการได้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ลำดับที่ 6 ด้านหลักความโปร่งใส ได้แก่ 1) ประกาศ ระเบียบ และกฎหมาย มีความถูกต้องชัดเจน ตามหลักการที่ควรจะเป็น เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้โดยง่ายอย่างเท่าเทียม 2) มีกระบวนการสร้างความไว้วางใจกันและกัน ระหว่างฝ่ายนโยบาย และฝ่ายปฏิบัติ จนทำให้การปฏิบัติงานสัมฤทธิ์ผลตาม วัตถุประสงค์อย่างชัดเจน 3) การช่วยเหลือเกษตรกรตามวัตถุประสงค์ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ประกาศ และ ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด อย่างโปร่งใสและเป็นธรรม

ลำดับที่ 7 ด้านหลักความรับผิดชอบ ได้แก่ 1) ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญในการกำกับติดตาม การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สัมฤทธิ์ผลโดยมีกรอบการวัดผลที่ชัดเจน 2) กลุ่มเกษตรกรให้ความสำคัญ ในความร่วมมือต่อกาปฏิบัติตามระเบียบขั้นตอนการจัดการหนี้และการฟื้นฟูอาชีพ เป็นอย่างดี 3) ผู้บริหารทุกระดับใส่ใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความ ต้องการของเกษตรกร

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ระดับยุทธศาสตร์ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้แก่

วิสัยทัศน์ “สำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาล จนสามารถส่งเสริมและสนับสนุน การรวมกลุ่มของเกษตรกรในการพัฒนา คุณภาพชีวิต การพัฒนาความรู้ในด้านเกษตรกรรม สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเกษตรกร และการแก้ไข ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรได้ตามเป้าหมาย”

พันธกิจ

1. การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักความคุ้มค่า
2. การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักนิติธรรม
3. การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักคุณธรรม
4. การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักการมีส่วนร่วม
5. การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักการตอบสนอง
6. การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักความโปร่งใส
7. การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักความรับผิดชอบต่อ

เป้าประสงค์

1. เพื่อให้มีการจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณด้านการฟื้นฟูหลังการจัดการหนี้และด้านการบริหารสำนักงาน ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมและคุ้มค่า
2. เพื่อไม่ให้เกิดการใช้ช่องว่างของประกาศ ระเบียบ หรือกฎหมาย ไปแสวงหาผลประโยชน์จากเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ที่เป็นสมาชิก หรือประชาชนทั่วไป ตลอดจนเกิดความเป็นธรรมต่อเกษตรกรทั่วไป
3. เพื่อให้ผู้บริหารทุกระดับยึดมั่นในความดีงาม การประเมินผลงานของพนักงาน เพื่อเลื่อนตำแหน่งและปรับขึ้นเงินเดือน เป็นไปอย่างเหมาะสมและเที่ยงธรรม นำหลักคุณธรรมจริยธรรมมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการกับผู้บริหาร ทุกระดับ
4. เพื่อให้มีส่วนร่วมด้านการตรวจสอบ การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมทุกขั้นตอนอย่างเหมาะสม
5. เพื่อให้การตอบสนองตามความต้องการของเกษตรกรสมาชิก ผู้รับบริการ อย่าง สมเหตุสมผล และทันต่อเหตุการณ์
6. เพื่อให้ประกาศ ระเบียบ และกฎหมาย มีความถูกต้องชัดเจนตามหลักการที่ควรจะเป็น เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้โดยไม่ยากอย่างเท่าเทียม
7. เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับใส่ใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของเกษตรกร

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

1. ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ
 - 1.1 ร้อยละ 80 ของผู้บริหารและพนักงานสำนักงานสาขา นำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรม
 - 1.2 ร้อยละ 80 ของเกษตรกร ได้รับการปฏิบัติจากผู้บริหารและพนักงานสำนักงานสาขา ด้วยหลักธรรมาภิบาล

2. ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้บริหารและพนักงานสำนักงานสาขา มีความพึงพอใจในการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

2.2 เกษตรกร มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและพนักงานสำนักงานสาขา

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักความคุ้มค่า

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักนิติธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักการมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักการตอบสนอง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักความโปร่งใส

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักความ

รับผิตชอบ

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกประเด็น จึงถือว่าการยืนยันยุทธศาสตร์ด้วยการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ผ่านการประเมิน เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ขึ้นไป ยอมรับว่ายุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยทำการอภิปรายประเด็นที่สำคัญ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการตอบสนอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chuayprasom, et al. (2020) ได้ศึกษาเรื่องหลักธรรมาภิบาลของพนักงานต่อการปฏิบัติงาน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรมด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ

ปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเรื่องของการที่เจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ประชาชนไม่เข้าใจเรื่องกฎหมายโดยรวม การขาดการมีส่วนร่วมของ ประชาชน และปัญหาในเรื่องของการคอร์รัปชัน ระบบอุปถัมภ์ และความยุติธรรมที่ยังเกิดขึ้นภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Daokongkaew, et al. (2020) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ด้านความโปร่งใส ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักประสิทธิผล และด้านหลักการกระจายอำนาจ ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่ดีที่นำไปใช้ในการพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและสร้างความน่าเชื่อถือในการบริหารงาน

2. ผลการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มีประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักความคุ้มค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srichana, et al. (2021) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต จังหวัดอุดรธานี คือ ด้านหลักความคุ้มค่า

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักนิติธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chuayprasom, et al. (2020) ได้ศึกษาเรื่อง หลักธรรมาภิบาลของพนักงานต่อการปฏิบัติงาน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีปัญหาในเรื่องของการคอร์รัปชัน ระบบอุปถัมภ์ และ ความยุติธรรมที่ยังเกิดขึ้นภายในองค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Panyapong, et al. (2019) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษากองทุน หมู่บ้านช่อระกา ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านด้านหลักคุณธรรมที่มีระดับความพึงพอใจที่มากที่สุดคือคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมต่อการบริหารกองทุน รองลงมาคือการพิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิกหรือกองทุนตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ กองทุนฯ กำหนด และการประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Daokongkaew, et al. (2020) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่เป็นข้าราชการ

ประจําสํานักงานเขตประเวศ ในการใชหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานมีความตองการการมีส่วนร่วมคิดและมีสวนรวมในการวางแผน เพื่อเสนอปัญหาการพัฒนา

ยุทธศาสตรที่ 5 การบริหารจัดการกองทุนพื้นที่ฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักการตอบสนอง สอดคลองกับงานวิจัยของ Wongsuwan (2017) ไดศึกษาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามหลักธรรมาภิบาล ของกองทุนหมู่บ้าน อำเภอศิรรัตนคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้าน ควรมีการการตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกคนอย่างเท่าเทียม กัน มีกระบวนการทำงานตามวัตถุประสงค์ของภารกิจ

ยุทธศาสตรที่ 6 การบริหารจัดการกองทุนพื้นที่ฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักความโปร่งใส สอดคลองกับงานวิจัยของ Panyapong, et al. (2019) ไดศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลัก ธรรมาภิบาล: กรณีศึกษากองทุน หมู่บ้านช่อระกา ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่ ด้านหลักความโปร่งใสควรมีการเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกกองทุนทราบ เช่นประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล รongลงมาคือ เปิดโอกาสให้สมาชิกติดตามตรวจสอบการบริหารงานของคณะกรรมการ

ยุทธศาสตรที่ 7 การบริหารจัดการกองทุนพื้นที่ฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักความรับผิดชอบ สอดคลองกับงานวิจัยของ Panyapong, et al. (2019) ไดศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลัก ธรรมาภิบาล: กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านช่อระกา ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรตระหนักในความรับผิดชอบต่อน้าที่ของตนเอง รongลงมาคือ คณะกรรมการ บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านมีการกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และมีความรับผิดชอบในการ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลศึกษาปัญหาและความตองการจำเป็นต่อการบริหารจัดการกองทุนพื้นที่ฟูและพัฒนาเกษตรกรรม ตามหลักธรรมาภิบาลของสํานักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กองทุนพื้นที่ฟูและพัฒนาเกษตรกรรม 3 อันดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านหลักความคุมค่า กองทุนพื้นที่ฟูและพัฒนาเกษตรกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณด้านการพื้นที่ฟูหลังการจัดการนี้ มีความเหมาะสมและคุมค่า จัดสรรและ ใช้จ่ายงบประมาณด้านการบริหารสํานักงานมีความสมดุลและเหมาะสมกับงาน ลำดับที่ 2 ด้านหลักนิติธรรม กองทุนพื้นที่ฟูและพัฒนาเกษตรกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดกรอบปฏิบัติ หรือกรอบเวลา เพื่อการบริหารจัดการ ตามระเบียบ ประกาศ กฎหมาย มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่คลุมเครือ และ ลำดับที่ 3 ด้านหลัก คุณธรรม กองทุนพื้นที่ฟูและพัฒนาเกษตรกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการแก้ไขปัญหา หรือการลงโทษ ผู้กระทำความผิด จากผู้บริหาร เป็นไปตามกระบวนการอย่างทันท่วงที เหมาะสมและเป็นธรรม ต่อกู้กรณีทุกฝ่าย

2. จากผลกำหนดยุทธศาสตรการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนพื้นที่ฟูและพัฒนาเกษตรกรรมตาม หลักธรรมาภิบาล ของสํานักงานสาขาจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร และประเด็นยุทธศาสตรการพัฒนา ดังนั้นกองทุนพื้นที่ฟูและพัฒนา

เกษตรกรควรรวบรวมยุทธศาสตร์ที่ได้ไปจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี และประสานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานสาขาจังหวัดในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละบริบทหรือพื้นที่ ๆ แตกต่างกันไป

2. ควรศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ทราบผลการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการสามารถนำไปปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์การประเมิน

References

- Chuayprasom, M., Nakkong, K., Waeusok, K., Bangkrak, K., Chamnanna, K. & Suwanvong, D. (2020). Good governance of employees towards the operations in local governments of Hat Yai district, Songkhla province. **Journal of Humanities and Social Sciences Songkhla Rajabhat University**, 2(2), 29-54. [In Thai]
- Daokongkaew, S., Chanwichian, J., Chansongpol, T., Somanee, B. & Vongurai, P. (2020). Using good governance principles in administration Prawet District office Bangkok Metropolis. **Rajapark Journal**, 15(40), 147-159. [In Thai]
- Panyapong, S., Chaisri, A., Duangmala, T., Khumchaibhum, V. & Prungchaibhum, V. (2019). Management of Community Fund by Good Governance: A Case Study of Community Fund of Banchoraka, Nafai Sub-district, Muang District, Chaiyaphum Province. **Academic MCU Buriram Journal**, 4(2), 27-37. [In Thai]
- Srichana, P., Arundachachai, S., Srichana, P. & Bootdeewong, C. (2021). Factor Affecting Good Governance Management of Local Administrative Organizations in Udon Thani Province. **Journal of Modern Learning Development**, 6(2), 300-310. [In Thai]
- The Office of Farmer's Reconstruction and Development Fund. (2019). **Annual Report 2019**. [Online]. Available: <https://frdfund.org/th/> [2022, May 10]. [In Thai]
- The Office of Farmer's Reconstruction and Development Fund. (2020). **Annual Report 2020**. [Online]. Available: <https://frdfund.org/th/> [2022, May 10]. [In Thai]
- Wanichsupawong, P. (2003). **Educational methodology**. (4 th ed.). Pattani : Prince of Songkla University Pattani. [In Thai]

Wongsuwan, W. (2017). The Management of Village and Urban Community Fund to be Based on Good Governance in Amphur Kiriratnikom, Suratthani Province. **journal of nakhonratchasima college**, 10(2), 243-256. [In Thai]